

ТІНА ТЕРНЕР

ІСТОРІЯ МОГО КОХАННЯ

Анотація

Королева рок-н-ролу, американська співачка, акторка Тіна Тернер розповідає історію свого особистого життя – від найпохмуріших до найщасливіших днів. Ця книга присвячена її стосункам із другим чоловіком Ервіном Бахом. Співачка вийшла за Ервіна заміж у віці 73 роки, хоча стосунки розвивалися ще із 1986 року. Життя Тіни Тернер сповнене не лише приголомшливого успіху, а й невимовного болю. Вона пережила невдалий шлюб, про який написана її перша автобіографія, інсульт, смерть першого сина, рак кишківника, який спричинив хворобу нирок. Коханий Ервін Бах врятував їй життя – став донором нирки... Історія про жінку, яка не зламалася і долала усі перешкоди на своєму шляху. Відверті мемуари, які ще до виходу із друку стали бестселером.

ISBN 978-617-7764-16-7

Тіна Тернер

ІСТОРІЯ МОГО КОХАННЯ

«У МОЄМУ ГОЛОСІ ЗАВЖДИ БРИНІЛИ
ПОЧУТТЯ,
ТОМУ ЩО ЇХ ЖИВИЛО МОЄ ЖИТТЯ.
КОЛИ НА СЦЕНІ У МЕНЕ
ПРОРИВАЛИСЯ СЛЬОЗИ,
ТО БУЛА НЕ ГРА, ТО БУЛО
НАСПРАВДІ».

Передмова. Між нами

Удитинстві я любила ризикувати. Я часто з розбігу перестрибувала струмок на пустирі в селі Натбуш у штаті Теннессі, місці, де я виросла, і ніколи ні на мить не замислювалася про те, що могло б статися, якби я впала в багновище. Я боролася з тваринами — кіньми, мулами, навіть зміями. Зараз я їх боюся, але дитиною не відчувала до них жодного страху. Я не боялася нічого. Якось, граючись у лісі, я знайшла маленьку зелену змію і подумала: «Звідки вона взялася?». Я була впевнена, що то дитинча, яке загубило маму. Тому взяла його палицею й подалася шукати їхнє гніздо. Звісно, коли я його знайшла, там була велика, потворна зміюка, готова напасти, щоб захистити своїх малят. Одразу ж у мене спрацював інстинкт, але то був не страх, а самозбереження. Я підстрибнула і щодуху помчала звідти. Заплетене у кіски волосся розтріпалося, пасок від плаття я загубила, проте бігла, доки не опинилась у безпеці. Річ у тім, що *я знала, коли тікати від змій*.

У моєму житті траплялося багато випадків, коли хтось міг би запитати мене: «А з цього ти як викрутилася?». Я робила щось небезпечне, і зі мною робили щось небезпечне, але останньої миті щось завжди підказувало мені, коли бігти, як вижити. Хай що ставалося зі мною, мені щоразу вдавалося вийти з цього щасливо. Я вирішила: ну, можливо, я маю *жити*. Можливо, я тут не просто так. І, можливо, мета мого перебування тут полягає в тому, щоб розповісти вам свою історію.

Імовірно, ви думаєте: «Тіно, ми *знаємо* твою історію. Ми знаємо все про тебе й Айку, і про те пекло, яке ти пережила з ним. Ми знаємо, що ти змогла розірвати жахливі стосунки, і що *саме* тобі довелося пережити». Проте є дещо, здатне здивувати вас. На сьогодні я вже прожила набагато довше без Айки, ніж із

ним. Якщо бути точною, сорок два роки. Це ціле друге життя, життя з пригодами, досягненнями і любов'ю, яких я не могла уявити навіть у найсміливіших мріях. Проте в цього є й темний бік. За останні кілька років я змушена була зустрітися віч-на-віч не з одним питанням життя й смерті, яких ніколи, ніколи не очікувала. Дозвольте мені розповісти мою історію.

1. «The best»

Дай мені життя, сповнене обіцянок, і світ мрій.

Промовляй до мене слова любові, ніби ти знаєш, що вони означають

— Тіно, ти вийдеш за мене заміж?

Так прозвучало моє перше освідчення від Ервіна

Баха, кохання всього мого життя, чоловіка, якого я покохала з першого погляду, чоловіка, від якого в мене по шкірі побігли мурашки в ту ж мить, коли я вперше його побачила. Він висловлювався трохи чудернацькими фразами — він же німець, і англійська мова йому не рідна — але мені подобалось, як він говорив. Мабуть, він трохи здивувався, коли я промовила: «Не знаю, що тобі відповісти». Я лише знала, що це не «так» і не «ні». Це було 1989-го, і ми вже були разом три роки. Мій вік наближався до 50-го ювілею, а Ервін, якому було 33 роки, думав, що мені потрібно від нього підтвердження серйозності намірів. Його пропозиція була люб'язна, але мені дуже подобалися наші стосунки такими, якими вони були. Крім того, я не знала, чи хочу бути у шлюбі. Шлюб може змінити все, і, як свідчить мій досвід, не завжди на ліпше.

Через двадцять три роки (саме стільки ми не квапились іти до вівтаря), Ервін освідчився знову. Цього разу він обрав найліпший час. Із нами були з десяток близьких друзів, ми подорожували по Середземному морю на яхті «Леді Марина» нашого друга Серджіо. Озираючись назад, я мала б знати, що станеться щось важливе. Ми були в дуже гарному місці, однак для Ервіна воно було не досить романтичним. Пізніше я дізналася, що він радився з цього питання із Серджіо, який запропонував грецький острів Скорпіос.

— Ервіне, це найкраще місце, яке я знаю для найромантичнішого моменту, — запевнив його Серджіо.

Того ж вечора, коли яхта змінила курс і швидко пішла до нового пункту призначення, я запитала:

— Куди ми прямуємо, коханий?

Ервін відповів якимось туманно й удав, ніби сам не знає, і саме це його виказало, тому що Ервін *завжди* знає все. Наступного ранку я прокинулася й побачила прекрасний Скорпіос, який колись слугував притулком Онассіса, зі знаменитою купальною Джекі в затінку дерев на березі.

Цілий день ми лише відпочивали на човні — я весь час шукала місце в затінку, щоб захистити шкіру, а решта гостей смажилися на сонці, — пізніше всі розійшлися, щоб підготуватися до вечері. Коли всі наші друзі зібралися, настав час коктейлю, виявилось, що всі чоловіки вдягнуті в біле. «Мило, — подумала я. — У них у всіх дуже ошатний вигляд у білих джинсах і білих сорочках». А всі жінки мали пречудовий вигляд у найелегантніших літніх сукнях. На мені було чорне лляне плаття, прохолодне й елегантне. Ми чудово проводили час — велика компанія, м'який бриз, місячний вечір. Після вечері атмосфера змінилася: раптом я відчула, що в повітрі зависло очікування, навіть хвилювання. «Що відбувається?» — намагалася зрозуміти я.

Я помітила, що всі дивляться на Ервіна, який підійшов до мене й опустився на коліно. У витягнутій руці він тримав маленьку коробочку — вічний, як світ, жест. «Я колись уже запитував тебе. Тепер питаю знову. Тіно, ти вийдеш за мене заміж?» Чоловіки витирали сльози — я не могла спокійно спостерігати, як вони плачуть — а жінки закричали «Круто!», коли я чітко й голосно вимовила: «Так!». У той момент я сказала «так» Ервіну і сказала «так» любові — і це далось мені не легко. Я маю на увазі, що тоді мені було вже 73 роки, а я мала бути нареченою вперше в житті. Саме так, *уперше*. Мене звати Тіна

Тернер, і я була одружена з Айком Тернером, але я ніколи не була нареченою.

Я розповім вам про наше весілля з Айком, якщо це взагалі можна назвати весіллям. Я не з тих дівчат, які тільки й мріють, щоб швидше вирости та відгуляти пишне весілля. Звичайно, я уявляла, що колись вийду заміж, але в Натбуші ніхто ніколи не чув про розкішні весілля — принаймні, не такі, на яких наречена була б одягнута в білу сукню, мала фату й усі інші аксесуари. Я не пам'ятаю жодної весільної церемонії, тому що мої батьки й усі тітки й дядьки одружилися ще до мого народження (або не одружувалися взагалі).

Коли Айк освідчився мені, це було зовсім не романтично. Він намагався знайти вихід зі складної ситуації з однією зі своїх колишніх дружин, яка почула, що ми зробили успішний запис, і хотіла витягти з нього грошей. Айк був одружений так багато разів, що я втратила лік його шлюбам, і на додачу до дружин у нього ще було безліч подружок, які з'являлися й зникали так швидко, що від цього паморочилося в голові. Айк спав — або намагався спати — з кожною жінкою, яка траплялася на очі, чи то одруженою, чи самотньою, чи в будь-якому іншому статусі. Я не пам'ятаю, чому одруження зі мною стало вирішенням тієї фінансової проблеми, але, на думку Айка, це був правильний маневр. Він раптом із доброго дива сказав: «Ти хочеш вийти за мене заміж?». Ось так просто сказав, грубо, уривчасто, без жодних сентиментів. Таким був його стиль.

Я не хотіла цього робити, і, озираючись назад, тепер знаю, як *сильно* не хотіла цього робити. До цього часу я побачила й відчула на собі найгірші риси Айка. Проте наше життя було дуже складним: на двох у нас було четверо дітей, яких ми мали виховувати (Ронні, наш спільний син; Крейг, мій син від колишнього партнера; Айк-молодший і Майкл, сини Айка від попередньої дружини, Лореїн), і ми працювали разом, тож у мене було небагато варіантів.

Я подумала, що якщо ми збираємось одружитися, мені слід принаймні мати відповідний вигляд. Тому я одягла найкращу сукню й стильного коричневого капелюшка з широкими крисами. Чому капелюшок? Я просто відчувала, що це правильно. Я не хотіла мати сексуальний вигляд, як на сцені або в клубі, і подумала, що в капелюсі скидатимуся серйознішою, що й пасує до весілля. Зізнаюся, нікому було підказати мені, як слід вчинити, коли мова заходила про якісь світські події (та манери). Мені довелося покладатися на свої інстинкти. Через Айку в мене зовсім не було друзів, тому, хай куди ми йшли, я завжди спостерігала за людьми — в аеропортах, у нових містах, особливо коли ми виступали в Європі — спостерігала й училася. Я також читала модні журнали, як-от «Vogue», «Bazaar» і «Women's Wear Daily», постійно працюючи над самовдосконаленням. Саме так я навчилася одягатися, підбирати макіяж і розвивати відчуття власного стилю.

У день весілля, який не був схожим на день весілля, я причепурилася й сіла на заднє сидіння автомобіля поруч з Айком. Дюк, який працював у нас водієм автобуса, сів за кермо, готовий відвезти нас аж за кордон, до Мексики. Дюк і його дружина Берді, яка доглядала наших хлопчиків, коли ми були на гастролях, були нам майже як родина, тому мені було приємно, що саме він віз нас тоді.

Айк завжди мав хитрий план. Мабуть, він з'ясував, що Тіхуана — найліпше місце, щоб швидко все оформити, що там можна знайти когось, хто зробить усе без необхідних паперів і без аналізу крові. Імовірно, це навіть не було законно. Проте не було сенсу ставити під сумнів його мотиви. Він би просто осканенів і, можливо, підняв би на мене руку. Та я зовсім не хотіла ходити із синцями в день весілля.

Тіхуана в ті часи була похмурим місцем із купою сумнівних дешевих закладів. Щойно ми перетнули кордон, поїхали по курній дорозі — Боже, ну й курява ж там стояла! — і знайшли

мексиканську версію мирового судді. У маленькому, брудному офісі якийсь чоловік посунув через стіл якісь папери мені на підпис — і це все. Можливо, у мене був не дуже багатий досвід весіль, але я знала, що ця подія має бути емоційною і щасливою. На цьому весіллі не було нічого подібного. Ніхто не сказав: «Ви можете поцілувати наречену». Жодних привітань. Жодних побажань «не сваритися та любитися довіку».

Усе це було так погано, що годі й уявити, але ще гірше було те, що сталося згодом. Айк прагнув скористатися нагодою в брудному світі Тіхуани й хотів весело провести час, причому він хотів провести його *по-своєму* весело. Вгадайте, куди ми поїхали? До борделю. У мою шлюбну ніч! Я ніколи раніше не розповідала цю історію нікому, тому що мені було дуже незручно.

Люди не можуть уявити, якою він був людиною — людиною, котра веде свою молоду дружину на справжнє порнографічне секс-шоу відразу після весільної церемонії. І я сиділа там, у цьому нечистому місці, спостерігаючи за Айком краєм ока, й чудувалася: «Невже йому дійсно це подобається? Як він може?». Усе це було таке огидне. Головний актор у цьому шоу був непривабливим і, здавалося б, безсилим, а дівчина... ну, скажімо, що все видовище було більше гінекологічним, аніж еротичним. Я весь час почувалася жалюгідно, ледве стримувала сльози, але тікати було нікуди. Ми не могли піти звідти, доки Айк не був готовий, а він розважався донесхочу.

Те, що я тоді пережила, так розтривожило мене, що я придушила будь-які спогади про це — просто-таки викреслила їх із пам'яті. Коли ми нарешті вирушили назад до Лос-Анджелеса, я вигадала зовсім інший сценарій подій — фантазію про романтичну втечу з коханим. Наступного дня я вже вихвалялася перед людьми: «А знаєш, що? Ах, Айк узяв мене до Тіхуани. Учора ми одружилися!». Я переконала себе в тому, що щаслива, і я справді недовго *була* щаслива, тому що сама думка

про те, що я одружена, багато важила для мене. Для Айка це була ще одна угода: нічого не змінилося.

Ну, якщо те весілля було жахливим, то день, коли я стала місіс Ервін Бах, був наче сон. Ні, казка, в якій були і принцеса, і принц, і замок! Наш замок — Шато Алонкін, біля Цюриха у Швейцарії, де ми мешкали вже п'ятнадцять років. Цього разу я вирішила організувати кожен деталь сама. Жоден розпорядник весілля не зможе зрозуміти, що було в мене в голові. Я, можливо, збожеволіла, коли вирішила взяти на себе весь цей клопіт, але була рішуче налаштована повністю втілити всі свої фантазії в життя, і саме так, як хотіла я.

Мені подобається робити все самій. Тож я зателефонувала друзі, Джеффу Літему, відомому флористу, з яким співпрацювала багато років, і попросила його перетворити парк навколо будинку на альтанку.

У моїй шафі вже висіла надзвичайно важлива — для мене — весільна сукня. Я вирішила, що не хочу бути в білому, тому що цей день не лише мій. Наречені у великих білих весільних сукнях отримують всю увагу, а нареченого ніхто не помічає. Я не хотіла відволікати увагу від Ервіна. Це шлюб двох людей. Уже не один десяток років я віддавала перевагу одягу від Giorgio Armani й помітила цю чудову сукню із зеленої тафти, чорного шовкового тюлю й кристалів Swarovski на одному з його модних показів у Пекіні. Коли я її одягла, відчула себе справжньою Попелюшкою. Я так закохалася в цю сукню, що зрозуміла: мушу придбати її, «навіть якщо я ніколи її не вдягну», як сказала я собі. Проте глибоко в душі я знала, що цій сукні судилося бути моїм весільним вбранням. Як і в більшості жінок, моє тіло не досконале — у мене коротка шия і тулуб, великі груди, так би мовити, «зрілі» плечі, але коли чарівники в Armani закінчили припасовувати її, сукня стала ідеальною. Я одягла прозорі чорні легінси й тонку майже непомітну чорну фату, і Ервін проголосив, що це (і я зокрема) — справжній витвір мистецтва.

«Чи варто нареченій мати подружок?» — міркувала я. Це був іще один приклад того, як я з радістю порушила традиції. Попри те, що в мене є кілька близьких подруг, я не хотіла бути в оточенні жінок у день весілля. Якимось чином це змусило мене подумки повернутися назад у минуле, назад до Айка й усіх тих жінок, яких він завжди тримав поруч, усіх постійних подружок і дівиць на одну ніч. І тут мене осяйнуло! Діти наших друзів будуть такими само свіжими й прекрасними, як і квіти Джеффа Літема, то чому не запросити б їх на наше весілля? Я запросила чотирьох чарівних маленьких дівчаток і одного чудового хлопчика приєднатися до нас у цей важливий день і домовилася зустрітися з ними в майстерні Giorgio Armani. Я хотіла, щоб мої маленькі дівчатка, які нестимуть квіти, мали такі само фантастичні сукні, як моя, але інших кольорів. Armani розробили для кожної маленької принцеси сукню красивого бузково-рожевого відтінку.

Ервін попросив свого брата, Юргена Баха, бути його боярином, а я запросила одну з найвідданіших подруг у моєму житті, Ронду Грем, бути моєю дружкою. Я познайомилася з Рондою 1964 року, коли вона була юною фанаткою дуету «Ike and Tina» — дівчина з Каліфорнії, яка захоплювалася музикою. Майже п'ятдесят років вона була мені не просто подругою, а й близькою людиною, довіреною особою, помічницею, адміністратором під час гастролей, і ми підтримували одна одну в усьому, через що нам доводилося пройти. Ронда була моїм зв'язком із минулим, а діти уособлювали майбутнє. Щось старе, щось нове, подумала я.

Ми з Ервіном ретельно склали список гостей і запросили родичів і найближчих друзів. Ервін завжди мислив дуже практично і зауважив, що позаяк серед гостей будуть такі знаменитості, як Опра і мій давній друг співак Браян Адамс, то нам доведеться організувати посилену безпеку, бо весілля приверне багато уваги. Це означало, що мені доведеться на цей день пожертвувати своїм улюбленим краєвидом на Цюрихське

озеро, тому що нам довелося поставити високу червону загорожу, щоб території маєтку не було видно з води. Якщо ми могли бачити все, що розміщено там, за межами нашої території, то й папараці могли побачити, що всередині, а ми хотіли зберегти при-ватність події.

Джефф Літем перевершив себе. Понад сто тисяч троянд усіх відтінків червоного, рожевого, помаранчевого, жовтого і білого кольорів доставили рефрижераторами з Голландії. За все своє життя я ніколи не бачила таких красивих квітів, а повітря було наповнене найдивовижнішим ароматом. Приготування тривали кілька днів. У Джеффа були люди, які працювали по всій території, навіть на деревах. Суцільне божевілля! Поки тривала підготовка, у будинку неможливо було залишатися, тому ми з Ервіном переїхали в люкс готелю «Dolder Grand Hotel» в Цюриху, і я приїздила додому щодня, щоб перевірити, як просуваються справи. Дійшло до того, що я так стомилася навіть *думати* про весілля, що лише уявляла, як швидко сідаю в авто й тікаю до Італії на медовий місяць, навіть не дочекавшись весілля.

Гадаю, всі наречені перед весіллям сперечаються й сваряться про щось. Ми з Ервіном сперечалися про погоду.

— Кохана, — казав він, використовуючи німецьке слово, — а раптом піде дощ? Варто мати план Б.

Проте мене не цікавив практичний бік справи.

— Ні, — відповідала я, — немає плану Б. Сад дуже красивий. Я не збираюся накривати його наметом.

Ми уважно вивчили інформацію в журналі «Farmers' Almanac» і вибрали день, в який, здається, прогнози щодо зірок, місяця і Всесвіту були позитивними. Проте Ервінові й цього було замало. Під час підготовчих робіт я вийшла в сад і побачила, що хтось таємно вніс туди опори для тентів, про всяк випадок, у разі дощу.

— Заберіть їх звідси, — наполягла я. — Я не хочу наметів. Дощу *не* буде!

Тоді з'явилася ще одна перешкода: коли я сиділа, милуючись квітами і столами — двадцятьма антикварними скляними стійками з порцеляною і моєю власною колекцією кришталю — прийшли робітники з великими парасолями й почали їх встановлювати. Вони розставляли їх так, щоб заблокувати дрони, пояснили вони. Дрони? На моєму весіллі? Це безумовно проблема XXI століття! Я встала й заявила:

— Усе, я більше ногою не ступлю на це весілля. Я йду геть негайно. — Я відійшла і стояла осторонь, поки вони не прибрали ті парасолі, які псували вигляд. Я не збиралася дозволити бодай комусь зруйнувати оздоблення й прикраси. Навіть дронам.

Як я й передбачала, 21 липня 2013 року дощу не було. Одначе в погоди було дуже хитре почуття гумору, і вона зіграла з нами великий жарт, тому що той день виявився найспекотнішим днем у році — просто рекордна жарінь. Ми розклали паперові віяла для наших гостей на випадок, якщо задуха стане занадто сильною. Я завжди вважала, що обмахуватися віялом трохи приємніше, ніж меню чи тим, що опиниться під рукою.

Ми з Ервіном попередньо планували підготуватися до церемонії в готелі, але останньої хвилини, спакувати весільний одяг і поїхали одягатися вдома. Я дуже рада, що ми зробили саме так, тому що наш святковий настрій став іще радіснішим через те, що разом із нами були інші учасники весілля, особливо діти. Я допомогла поправити зачіски й сукні — без мене справа не пішла б — і подарувала кожному спеціальний маленький браслет Cartier, на пам'ять про цю подію. Тоді їх повели до будиночка для гостей неподалік, де вони чекали на початок весільної церемонії. «Каретою», яка доправила наших маленьких принца і принцес до місця їхнього урочистого виходу, слугував дуже незвичайний білий роллс-ройс. Передня частина автомобіля класична, але задню переробили на кузов вантажівки, де діти могли сидіти всі разом. Ми прикрасили автомобіль гірляндами квітів.

У якийсь момент до мене дійшло, що я нічого не побачу до початку церемонії. Я сказала Ервінові:

— Любий, мені так шкода, що я пропущу першу частину весілля, а побачу її лише потім, на фотографіях.

Ми обміркували це й знайшли рішення, як зробити так, щоб я нічого не пропустила. Я сповідую буддизм уже понад сорок років, і в мене є прекрасна кімната для молитви на другому поверсі будинку, куди я щодня ходжу співати і молитися біля свого буцудана[1]. У цій кімнаті є велике вікно, з якого видно все, що відбувається перед будинком. Я влаштувалася в цьому ідеальному місці, тихо сиділа й дивилася. Більшість людей бачать мене як людину, яка перебуває в постійному русі: танцює на сцені, впевнено крокує по сходах, навіть висить на Ейфелевій вежі. Проте життя навчило мене, що деякі з моїх найзначущіших і найнезабутніших моментів трапляються, коли я перебуваю в спокої, сиджу, роздумую, розмірковую. Коли я крадькома виглядала у вікно, спостерігаючи, як прибувають гості, то мала можливість зрозуміти, які вони важливі для мене і яка я щаслива, що вони зараз із нами в наш особливий день.

На піднесеній ноті я також побачила, який чарівний у них усіх вигляд! У нашому запрошенні було зазначено дрес-код — білий для жінок і «чорна краватка» для чоловіків. Визнаю, що незвично просити жінок одягатися в біле на весілля, проте я мала на це певні причини. Дизайнер у мені не хотів, щоб випадкові кольори конкурували з нашим ретельно підібраним декором. Я також побачила, що люди мають надзвичайно ефектний вигляд у класичному сполученні чорного та білого... і саме так і сталося! Білий чудово виділявся на тлі зелені та квітів, усе було доволі мальовничим! Згодом кілька дам між іншим обмовилися: «Тіно, мені було складно знайти сукню, але ти мала рацію».

Мені подобалося спостерігати за реакцією гостей, коли вони опинялися в тому чарівному місці, яке ми створили для них:

фасад будинку був закритий величезними плетеними гірляндами з квітів, а сад мав вигляд фантазії, яка ожила. Я хотіла, щоб він був схожий на Едемський сад, із каскадами квітів в оточенні зелені, і все вийшло так, як я уявляла. Джефф Літем навіть спорудив величезний пліт із 140 тисяч яскраво-червоних троянд, що перегукувалися із моєю фірмовою червоною помадою. Я подивилася на нього і сказала: «Це ж я!».

Я — рок-н-рол, *Тіна Тернер* і є рок-н-рол, і я уявити не можу, щоб це було якось інакше. Проте в мені є ще одна частина — Тіна, яка носить балетки й перли, яка вірить в елегантність. І на своєму весіллі я хотіла, щоб мій сад, мій дім, мої гості — я сама — були найкращими. Коли я дивилася, як мої гості прогулюються по саду, попиваючи шампанське, мені здалося, що я бачу сцену із «Великого Гетсбі».

Зрештою мені довелося відірватися від видовища, щоб одягнутися. Точно у призначений час діти — цей дорогоцінний вантаж — прибули на святковому автомобілі. Їхні татусі, які просто сяяли від гордоців, допомогли їм вилізти й вишикуватись у правильному порядку для крокування на церемонії. Це було чудово, вони були такі збуджені! Старші дівчата плавно пішли по проходу, їхні рухи були схожі на танець. Наймолодша, янголятко з довгими світлими кучерями, не знала, як правильно розкидати пелюстки троянд із кошика. Дуже милий, сором'язливий і гарний хлопчик виконував обов'язки пажа. Він був такий серйозний, що змусив усіх посміхнутися. Ці діти просто закохали в себе всіх гостей.

Ервін, великий прихильник гарних авто, який знає про них усе, вибрав мій чорний роллс-ройс із відкритим верхом для нашого виходу. Він за кермом, як завжди, а я сиділа поруч, зовсім не нервувала, просто почувалася щасливою. Як ви, мабуть, здогадалися, ми особливо ретельно вибирали весільну музику. Якщо ви чули пісню «My way» Френка Сінатри, то зрозумієте, що ці слова ідеально пасують до мого життя. «Так сталося, що мені довелося витримати багато ударів життя, і я

зробив це по-своєму». Я потребувала саме цієї пісні! Коли ми прибули, зазвучав найдраматичніший куплет пісні, що викликало в нас і наших близьких шквал емоцій.

Ми пройшли по проходу під музику нашого друга Браяна Адамса, який особисто зіграв для нас свою романтичну баладу «All for love». Ця пісня звучить прекрасно й потужно, як клятва, яку поклали на музику. Весільна клятва. «Давай усе віддамо заради єдиного, заради кохання», — співав Браян, і я таки проспівала кілька рядків разом із ним. Ну хіба я могла стриматися?

Церемонія була традиційною, з кількома «штрихами від Тіни». Фоновою декорацією слугувала стіна з білих, жовтих, помаранчевих і рожевих троянд, чудово оформлених у формі дерева життя, що є символом знання, творчості й безсмертя. Наші дорогі друзі коротко розповіли нашу історію стосунків. Кількома тижнями раніше, 4 липня, ми з Ервіном одягли один одному весільні обручки з рожевого золота (з вигравію-ваними на них літерами «Т» і «Е») на цивільній церемонії в Цюриху, тому з позиції закону ми вже були одружені. Та зовсім інша справа — зробити це в оточенні сповнених щирої любові захоплених свідків, які весь час посміхалися. Вони були такі щасливі та схвильовані. Вони дивилися на нас, ніби ми були центром Всесвіту, і мені це сподобалося! А коли прозвучали слова: «Ви можете поцілувати і обняти одне одного, і хай Бог благословить вас», — ми стали подружжям в усіх сенсах цього слова, подружжям *насправді*.

Після церемонії, коли на нас звідусіль посипалися привітання, ми зібралися на сходах, щоб сфотографуватися. Саме тоді мені стало недобре. «Це, мабуть, через спеку», — подумала я, або через сукню, яка щохвилини важчала. Я намагалася проігнорувати це відчуття, поки воно не накрило мене повністю, і я дозволила Ронді відвести мене в дім. Я просиділа в їдальні близько півгодини, намагаючись опанувати себе, і молилася, щоб це відчуття минуло. Я не хотіла

пропустити ні хвилини весілля, але ось сиджу тут на стільці й не знаю, коли мені стане досить добре, щоб можна було приєднатися до гостей на цій вечірці. Зрештою, я підвелася лише завдяки силі волі й вийшла надвір. Я не хотіла думати про це, тож просто виштовхнула цей неприємний епізод з пам'яті й поринула у насолоду від весілля.

Я люблю гострі й екзотичні страви, і саме такі подавали гостям — тоненькі шматочки яловичини з коріандром і овочами, том ям гум — тайський гостро-кислий суп і ще багато інших смачних і прекрасно оформлених страв. В якийсь момент Опра сказала: «Еее... не знаю, що це, але це *реально* смачно!». Для дітей накрили окремий казковий стіл під деревом. Замість традиційного торта у нас була надзвичайна півтораметрова башта із мініатюрних тартинок — із фруктами, кремом, марципаном — просто втілення моєї мрії і мрії всіх ласунів на весіллі.

Я працювала кілька місяців, щоб організувати весілля, і гризлася з приводу найменших дрібниць, але виявилось, що мене очікують аж два чудових сюрпризи. Під час вечері нам сказали подивитися на небо. Над будинком пролітав вертоліт, і раптово пішов дощ із пелюстків троянд! Це влаштували для нас наші друзі, і це було так романтично.

Та найважливішу подію того вечора влаштував Ервін. Я не знаю, як він це зробив, тому що він зазвичай досить спокійний і стриманий. Він і приблизно п'ятнадцять друзів вийшли перед гостями й посідали, натягнувши на голови сомбреро, як іспанські мачо. Заграла музика і — бам! Усі хлопці підскочили і почали танцювати з гітарами. Звичайно, вони насправді не грали, але жвава циганська музика та їхні енергійні рухи змусили всіх наших гостей підвестися з місць. Вони просто запалили всіх. Мушу віддати належне Ервіну: я — людина сцени, але *він* просто затьмарив усіх. Це був саме той момент, про який люди говорять і досі, коли згадують весілля Тіни й Ервіна.

Після того як гості розійшлися, я пішла до озера сама й сіла біля одного зі столиків. Я була виснажена, моя прекрасна сукня тиснула мені, і я з полегшенням змогла нарешті скинути туфлі, відпочити й насолодитися тишею. Я озирнулася на прикрашений будинок, такий гарний, як я й хотіла. Потім я звела очі догори. Бог дав нам ясне, чисте небо і найпрекрасніший місяць, неймовірне світло якого заливало сад. Коли я дивилася на місяць, здавалося, він дивився прямо на мене, благословляючи наш союз. Це було казково. Я знала, що на моєму весіллі не буде дощу, тому що, коли ти страждаєш так довго, як я, то заслуговуєш на якусь нагороду. Кожен мій вчинок, кожен вибір, який я зробила — у день весілля, і в житті до цього — я робила інстинктивно, і це закінчилося тим, що я мала рацію.

Я все життя тяжко працювала. Ніхто мені нічого не давав. Після тривалих років напруженої роботи і, чесно кажучи, важких часів я з нетерпінням чекала життя з Ервіном, щоби щоденно прокидатися без турбот, потреб чи нагальних питань. «Я досягла своєї нірвани», — подумала я. Це і є повне щастя — коли не бажаєш нічого. Це чудове місце.

* * *

Три місяці потому я раптом прокинулася в паніці. Мені в голову і праву ногу вдарила блискавка — принаймні, так воно відчувалося — і в мене було дивне відчуття в роті, через що я ледве змогла покликати Ервіна на допомогу. Я підозрювала, що це не добре, але все було гірше, ніж я гадала.

У мене трапився інсульт.

2. «Назад, звідки все почалося»

Хто допоможе тобі в житті?

Я сиджу у спеціальному кріслі для діалізу в лікарні міста Золлікон, Швейцарія, за 10 хвилин від мого дому, і намагаюся ігнорувати смерть, яка вже поплескує мене по плечі й промовляє: «Тіно... Тіно, я тут». Я відчайдушно намагаюся зберегти здоров'я або принаймні здаватися здоровою, як це може зробити людина, в якій функціонує лише 5 % нирки, і нетерпляче чекаю, коли моє тіло стане достатньо сильним, щоб справитися з єдиним для мене способом порятунку — трансплантацією нирки, яка може врятувати моє життя.

«Чекай, — скажете ви, — щось ми заплуталися. А хіба у тебе не інсульт був?»

Дорогенькі, я теж заплуталася. За чотири роки від мого весілля я стала учасницею таких шалених перегонів, що навіть мені самій складно утримати в пам'яті всі свої медичні катастрофи. Високий кров'яний тиск. Інсульт. Рак кишкі-вника. Ні! Ні! Неправильний порядок. Інсульт. Вертиго, або *Der Schwindel*, як вони його називають у Швейцарії, *потім* рак кишківника. А тепер ниркова недостатність. Мені потрібно більше, ніж дев'ять життів, щоб пережити все, що мені приготувала доля.

Я маю навідуватися в клініку кілька разів на тиждень. Завдяки Ервіну, який дуже піклується й захищає мене, уся процедура добре налагоджена. У дні лікування він паркує авто перед шато Алонкін в один і той самий час, і ставить його так, що я можу сісти в нього прямо зі сходів. Він такий джентльмен, що дверцята пасажирського сидіння вже відкриті. Потім ми їдемо до невеликої пекарні в Кюснахт, недалеко від залізничної станції. Я залишаюся в машині, щоб мене ніхто не впізнав, а

Ервін швидко йде в пекарню, щоб закупити різних швейцарських булочок. Тепер у нас буде щось смачненьке на кілька довгих годин, які чекають на нас.

Поїздка в клініку — це завжди напружена гра в хованки. Так чи інак, нам вдалося зберігати той факт, що я серйозно хвора, в абсолютній таємниці протягом кількох років. Це можливо тому, що ми мешкаємо у Швейцарії, де люди значно більше поважають приватне життя, ніж в інших країнах. І ми з Ервіном розробили чітку систему, яка гарантує, що ніхто не впізнає нас, особливо в клініці, де я стала б легкою здобиччю для папараці.

Коли ми прибуваємо, Ервін паркує авто біля службового входу. Звідти можна дістатися до палати для діалізу за кілька хвилин. Зазвичай узимку я ношу чорну накидку з капюшоном або важке пальто з великим капелюхом, тож одяг приховує моє обличчя. По дорозі ми з Ервіном мовчимо, щоб ніхто не почув мого голосу і не зрозумів, що я розмовляю англійською. Інакше перехожі можуть упізнати мене і сфотографувати, щоб продати знімки в ЗМІ.

Мені не призначили приватну палату — я засмутилася б, якби персонал дав мені одну з таких, тому що я ніколи не була примадонною. Я хочу, щоб до мене ставилися, як до всіх інших, не виділяли тільки тому, що в житті мені трапилося трохи більше удачі. Лікарі трохи потурають моїм проханням, бо, як і я, хочуть уникнути фотографів. Коли можливо, мені призначають процедури у спокійний час, коли немає великого напливу пацієнтів, і медсестри закривають мою частину палати завісою.

Я намагаюся зробити все, щоб час у кріслі був якомога приємнішим. Я їм випічку, коли можу її перетравити, і читаю книжки. Дивно, що кожного разу я приношу ті самі три книги: «Книгу таємниць» Діпака Чопри, «Божественну комедію» Данте і фотоальбом надзвичайного Хорста П. Хорста. Щось для духу, для інтелекту, для відчуттів. Я ніколи не втомлююся від цих

книг, які породжують глибокі думки й почуття всередині мене. Неодноразово звертаюся до них, шукаючи натхнення і спокою.

День у день, я дотримуюсь цих ритуалів, поки мою кров очищують. Читаю, засинаю, прокидаюся, пливу за течією. Я думаю про Ервіна. Я прокручую в голові спогади про покійну матір і сестру, дітей, дитинство. І я з подивом розумію, що думаю про Айка. Я постійно кажу, що покінчила з цим, але ось він знову тут, вимагає моєї уваги. Я згадую, як усе починалося, згадую погані часи, згадую, як вирішила залишити його і почати нове життя. Більшість із цих думок навідували мене й раніше, але ніколи не виринали так яскраво. Цього разу я ставлю перед собою запитання і шукаю відповіді на них. Коли смерть на порозі, про життя думаєш по-іншому.

Як я потрапила з фантастичного весілля в шато на березі Цюрихського озера на крісло для діалізу? Це довга історія. Як я потрапила з Натбуша, штат Теннессі, до того шато? Ця історія ще *довша*. Зараз, прив'язана до апарата для діалізу, я бачу все через дуже чітку лінзу смертності. Тепер я маю купу часу. Час подумати про минуле, що воно означає для мене сьогоднішньої, і про *велике* запитання: чи буде в мене майбутнє?

Я переконана: щоб знати про мене всю правду, ви маєте довідатися про моє походження. Моя боротьба почалася з народження, 26 листопада 1939 року, коли я з'явилася на світ як Енн Мей Буллок. Відтоді я провела все своє життя, виборюючи свій шлях через негаразди поганої карми. Як це — бути небажаною дитиною? Яким було життя цієї дитини? Як ця дитина перемогла, попри всі удари долі?

Зараз я розповім вам про це.

Над моїми ранніми роками нависала тінь, яку кидала та, чия відсутність тривала довше, ніж присутність: моя матір, Зелма Каррі Буллок, яку ми називали «ма», за першим складом слова «мама». Вона була зіпсованою маленькою дівчинкою, яка виросла, щоб бути зіпсованою дорослою жінкою. Її тато виділяв

її з-поміж трьох її братів, потурав усім її забаганкам, так, що вона думала, що може просто простягнути руку і взяти все, чого їй захочеться в житті. Коли вона виросла, до кола цих бажань увійшов мій батько, Флойд Річард Буллок. Вона відбила його в іншої дівчини тільки тому, що могла. Саме так вони поєдналися, чого ніколи не мало би статися. Їхній шлюб від початку був полем битви, прямо від народження їхньої першої дитини, моєї сестри Еллін. Потім, коли ма нарешті вирішила, що вони мають розлучитися раз і назавжди, то з'ясувала, що вагітна мною і не має іншого вибору, як залишитися.

Моя мати була жінкою, яка народила дітей, але яка ніколи не хотіла їх, особливо такої невгамовної дитини, як я. Я була цілковитою протилежністю Еллін. Я була шибайголова, завжди в русі, робила все можливе, щоб змусити ма звернути на мене увагу. Навіть у дитинстві, коли бачила, як вона ставиться до моєї сестри, я знала, що до мене вона ставиться геть інакше. Вона завжди дивилася на обличчя Еллін і ласкаво доглядала її, а я думала: «Це добре», — тому що я любила свою сестру. Проте я хотіла, щоб вона зробила те саме для мене. Ма завжди ніжно торкалася м'якого й тонкого волосся Еллін, коли розчісувала її. Коли надходила моя черга, вона нетерпляче смикала й тягнула мою голову, тому що мої неслухняні кучері були густі й жорсткі, геть не схожі на волосся Еллін, і їй було набагато важче розчесати їх. Можливо, їй було важче це робити, тому що це було моє волосся.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.

На жаль, цей розділ недоступний у безкоштовному уривку.